

E hó 17-én, este 6 órakor a helyb. izraelita imaházban tartatott fényes és minden ízében hazafias istentisztelet ő felsége születésének előestéjén, melyen a megyei tisztikar Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán vezetése alatt és a katonai s egyéb polgári hatóságok testületileg vettek részt. Az ünnepi beszédet, melyet dr. Klein M. rabbi mondott, a nála megszokott hazafias sággal, Lewin az új hitközségi kántor fohásza előzte meg, pompás bariton hangjával valódi áhitatot keltve a hallgatóságban. — Az istentiszteletet a „Hymnus“ s „Hazádnak rendületlenül“ éneklése zárta be.

Este fényes kivilágítást rendezett a székváros. A megyeház és városháza előtt térzene volt, mely békés egyetértésben a „Gott erhalte“-t, Hymnust és Rákóczy-indulót játszotta.

18-án az ünnepélyes istentisztelet sorát az evangélikus templomban d. e. 9 órakor tartott istentisztelet nyitotta meg.

Délelőtt 10 órakor a r. k. templomban Schaffer Antal, pápai kamarás, pornói apát, esperes-plébános fényes segédlettel pontifikált. A templomban honvédek, csendőrök és megyei hajduk képeztek sorfalat s a főtéren Korényi főhadnagy vezetése alatt egy diszszázad foglalt állást; a diszlövészek egyöntetűsége derék honvédeink kitünő kiképzéséről tett tanúságot.

A zenés misét igen fényes s nagyszámu közönség hallgatta végig. — A megyei tisztikar Rónay Jenő alispán vezetése alatt, a városi tisztikar Krsztics János polgármester, a törvényesség Duka László, a pénzügyigazgatóság Talapkovics Vazul és a közös és honvéd tisztikar Kodár ezredes, Dudás és Szerdics alezredekkel élükön jelentek meg.

a ki soha se bántott senkit, a ki kényelemre és boldogságra volt hivatva, a ki vajmi keveset nyert a földi örömek harmatából, hanem a kinek igenis egész zápora jutott a keserűségnek és szenvedésnek.

Fiatalon halni meg olyan életviszonyok között, a melyek csak megelégedést és boldogságot ígérhettek, olyan bűnhődés, a minőt egy szerencsétlen asszony egyéni tulajdonságainál fogva soha ki nem érdemelt.

Meghalt!

Az általános sajnálatban és részvétben, mely koporsója felett nyilvánul, benne rejlik az igazságszolgáltatás egy kis része, melyet az emberek hajlandóbbak megadni, mint elismerni.

A mulandóság őt is örökre eltakarja szemünk előtt átláthatlan fátyolával, azért ne zavarjuk sírlámaikat annak, a kinek igen sokan szívtelenségből vagy könnyelműségből annyi nyugtalanságot okoztak.

A megtört szívet senki sem képes többé meggyógyítani, de a fájó emlékezés kibékítő és vigasztaló szellemként lebeg a nyugvó porok felett, és talán az élők hónapban az elszállt lelket is kiengeszteli azokkal, a kik őt nem tudták vagy nem akarták szeretni.

Lauka Gusztáv.

Délelőtt 11 órakor ugyanily diszszel a szerb templomban tartatott meg Panits prota czelebrálása mellett az istentisztelet, mely csak délben ért véget.

Szent-István előestéjén ismét kivilágítás volt térzenével. Másnap a róm. kath. templomban tartatott meg az ezen alkalomból szokásos magyar szónoklat és diszistentisztelet, melyen a politikai és katonai hatóságok testületileg jelentek meg. A templomok és középületek lobogó disze, a fel-felhangzó mozsáriövések s a Berkes főhadnagy által vezényelt honvédség élénken hozzájárultak a hazafias ünnepély külső díszének emeléséhez, mely a legelső magyar király emlékét dicsőíti.

Ép testben ép lélek!

Nagy-Becskek városnak nincs tornacsarnoka. Az iskolaévek kezdetén újból és újból érezhető e hiány, mert az ifjuság szellemi képzéséről gondoskodva, kell, hogy azzal párhuzamban a test képzéséről se feledkezzünk meg. A rendszeres testképzés azonban ott nem lehetséges, a hol erre alkalmas helyről és eszközökről nem gondoskodtunk. — A helybeli regattaegylet, mely városunkban a sportszellem egyik féltékeny őre, óhajta alkalmat szolgáltatni városunk ifjúságának a rendszeres testképzésre, midőn tornacsarnokot akar emelni jelenlegi koresolya pályája mellett. Az e hó 25-én tartandó városi közgyűlés fog ez ügyben határozni, támogatva vagy ellenezve az egylet szándékát, illetve az ifjuság érdekeit.

Szükségtelen bő ebben is fejtegetnünk, hogy a lélek épségét a test épsége adja. Gyorsan fejlődő civilizációnk bonyolulttá tette a társadalmi életet s küzdelemteljessé az életpályát. Természetes, hogy az iskola és a tantervek is ehhez képest alakultak át: bonyolulttá s tantárgyak dolgában túltöltötté lettek. Súlyosítja ezt közoktatásunk azon nagy baja is, hogy a drámairástól le a székhonásig, az astromiától le a diktandóig mindent bevittünk az iskolába.

Régóta emlegették egyes pädagogusok, hogy attól a sok tudakos lomtól meg kellene szabadítani a középiskolákat s azt az értelmi és erkölcsi erők gimnasztikájává átalakítani. De akkor is, ha a sok gyomot belőle kiirtották, megmarad a nehéz munka, mert a mit a tanterv extensivitásban veszít, intenziválásban pótolni kell. Ennélfogva nem igen van kiáltás rá, hogy az iskola szervezetének bonyolultsága és az iskolai munka szüksége ez idők szerint megszűnjék.

Ha az iskola a polgárosodás zúzóvivője, akkor kicsinyben az iskola mindannak az erőfeszítésnek a mintaképe, melyet nagyban a polgári társadalom küzdelmei mutatnak. Ezek a küzdelmek pedig hova tovább mindinkább fokozódnak. Mi, a jelenkor emberei, — mondják az antropologusok, — hasonlítunk azokhoz az állatokhoz, melyeket hirtelen új égalji és táplálkozási viszonyokhoz találó át: a megváltozott viszonyokhoz találó ösztönöknek még egyáltalán híjával

vagyunk. A központosítás, közlekedés és kultura szükségei több agyat és elméleti alapot kívánnak mint a mennyivel az európai rész rendelkezik.

Minden életpályán nagy tehetégeket keresünk, mert sem az államférfiak, sem a tudósok, sem a műiparosok kézsültség tekintetében nem állanak egy színvonalon bonyolult szakmáikkal. Széleskörű polgárosodásunk több érdeket ölel fel, mint a mennyivel a főszerepet vivő egyének többsége megbirkózhatnak.

Ezeket a megdönthetetlen tételeket angol tudósok hirdetik, tehát annak a nemzetnek a fiai, a mely Európa összes nemzetei között a legtöbbet tesz a fiatalság testi és lelki erejének kifejése érdekében. Seholsem fordít az iskola az egyének kifejtésére akkora gondot, mint Albion földjén s egy társadalom sem veti oly nagyon latba az egyén szellemi és erkölcsi erőit, mint az angol társadalom és az egyének erőinek összemérkezéséből seholsem kerül ki oly egészséges közvélemény mint éppen Albion földjén.

Ennek a küzdelemre való alkalmasságnak gyökere az iskola, mely a legnagyobb gonddal igyekszik az ifjuság testi és lelki erőit egyformán gyakorolni s egymással egyensúlyban tartani.

Minő gondos előkészületben részesül az angol ifju az élet küzdelmeire! Mint tanuló kétféle levegőt sziv: a födött és födetlen iskola levegőjét. A födetlen iskola: a játéktér, melyen a széles váll és a fejlett izomrendszer mellett önuralomra, lélekjelenlétre, kitartásra, bátorságra, rugalmasságra, könnyedségre és munkakedvre tesz szert.

Az angol jogászok és képviselők szóval minden jelentékenyebb körök intézői a test erejét és a gondolkodás tisztaságát úgy szerzik meg, hogy sokat lovagolnak, vadásznak, agarásznak, bogarásznak, edzik testüket és sokat foglalkoznak kiinn a szabad természetben. Norvégiába mennek halászni, madarászni, az Alpesekek csucsait páratlan kitartással másszák meg, még a leg-hajmeresztőbb sziklahasadékok sem maradnak járatlanul, ha szépszerével, vagyis merész bátorsággal párosult kitartással nem hatolhatnak oda, mesterséges módon kísérlik. Hosszabb testgyakorlatokat tesznek naponta, Gladstone maga is, szóval a különböző pártok csaknem mindenik tagja, a tanácsterem kiváló munkásai mind oly erős gyakorlatokkal edzik testszerzetüket, mint szellemöket.

Az angoloknál az életben és az iskolában a siker főfeltétele az, hogy minden ember erős állat legyen. Lám! mi egészen más elvet vallunk, nálunk az iskolákban az ifju lélek a csömörlésig bő táplálékot kap, de ugyanakkor testi szervezete majdnem örökös hanyatlásra van kárhóztatva, holott megfordítva talán üdvösebb czélt érhetnének el. Rousseau a híres francia pädagogus, tudjuk, hogy Emiljét csak tizen-négy-tizenöt éves korában kezdette olvasni tanítani, és mind az ideig fizikai szervezetének fejlesztésére fordította figyelmét.

Nálunk az államférfi és a tudós szabad idejét rendszeresen szobájában, az iparos és kereskedő pedig a kávéház-

ban tölti s szellemi nyugalmasságát egyáltalán nem kiméli. Természetes aztán, ha az iskolák és egyetemek ifjúsága a felnőttektől ezt az üdítő életmódhoz való ragaszkodást eltanulja és hiven utánozza.

Az az igen lényeges baj is ebben keresendő, hogy a katonai ötéles ifjak közül csak mintegy 20 százalék alkalmas a szolgálatra, míg más nemzeteknél 50—60 százalék; ezen állítás nem légből kapott, hanem szomorú tapasztalat, s míg hazánkban a tanult ember középkorára 59.3, addig Ausztriában 65.1, Angliában pedig 70.6 esztendő.

Iskolázzuk, edzzük a lélek mellett egyenlő mérvben a testet is!

Sport.

Titeli regattaverseny. Szept. hó 28-án, délután 2 órakor fogja a „Délmagyarországi regattaszövetség” Titelben őszi házi versenyt megtartani, melyben a nagy-beckereki, szegedi és temesvári regattistákkal ezuttal a titei egyesület is mérkőzni fog. A Tisza vize Titelnél igen széles mederben nyílegyenes pályát képez, mely a versenyzésre felelő alkalmas s így nagyobb számú nevezésnél igen érdekes versenyekre lehet kilátás. A versenyprogram első számát pair-oar (kétevezős) verseny képezi 500 méter pályára és pedig az indulásnál 100 m. víz ellen s a jelző zászló megkerülése után 400 m. egyenesen lefelé. — 2-ik pont: double-cull-verseny, 1500 m. egyenesen lefelé. — 3. pont: skiff-verseny, legjobb hajóknak, 2000 m. lefelé. — 4. pont: four-oar (négyevezős) verseny, 2000 méter lefelé. — Végül esetleges matchek és hajósok versenye. A nevezések szeptember hó 20-ig teendők. Az elsőnek beérkezők szövetségi ezüst érmet nyernek.

A nyilazást kezdik bevenni az angolok a sport közé. Ez a gyermekeknek és fiatal hölgyeknek is sok szórakozást nyújt, s az urali családoknál már meglehetősen elterjedt, de nincs utjában, hogy tovább is terjedjen, mert épséggel nem költséges mulatság. E nyáron a falusi jószágokon már sok fiatal hölgyet lehetett látni ijakkal a mezőn. A madarakban azonban nem sok kárt tehetnek, mert egy repülő madár elejtéséhez nagy ügyesség szükséges. Inkább czéllövésre használják a nyilat s 180—300 lépés távolságra állítják föl a czélpontot. Kellemtelen időben is lehet így szórakozni.

Lódiázás- és lóverseny N.-Szt-Miklóson. A „Torontálmezei gazdasági egyesület” mint a „lőtenyésztési bizottság” a nagy-szentmiklósi gazdasági közreműködésével, f. évi szept. hó 14-én délelőtt 9 órakor Nagy-Szent-Miklóson a község háza helyiségében „lőtenyésztési jutalomdíjostást” tart, mely alkalommal következő, az állam által adományozott díjak osztatnak ki:

I. csoport anyakanczák csikóval 1. díj 20 drb ezüst frt, 2. díj 15, 3. díj 10, 4. díj 5, 5. díj 3, 6. díj 2 frt.

II. csoport egy éves csikók a nemre való tekintet nélkül 1. díj 15 drb ezüst frt, 2. díj 10, 3. díj 5, 4. díj 3, 5. díj 2 frt.

III. csoport három éves kanczák 1. díj 15 drb ezüst frt, 2. díj 10, 3. díj 5 frt.

IV. csoport teljes koru mének 1. díj 15 drb ezüst frt, 2. díj 10, 3. díj 5 frt.

A bírálat és a díjak kiosztása az arra hivatott bizottság által egységeselés alapján eszközöltetik.

Elővezethető minden a fentebb megjelölt csoportokhoz tartozó és Torontálmezei területén lakó tenyésztő saját nevelésű lova; ez utóbbi körülmény kívánatra községi bizonyítvánnyal igazolandó.

Pénzdíjakban csak kiegészítők részesülhetnek, nagyobb tenyésztők és azok a kik pénzdíjról lemondanak, elismerési oklevelekben részesülnek.

Ugyanaz nap délután 3 órakor N.-Szent-Miklóson a kis erdő mellett 3 futammal mezei gazdák lóversenye is fog tartatni, melynek programja külön lesz közhírre téve.

HIREK.

Személyi hírek. Daniel László megyénk főjegyzője és dr. Pap Géza tb. főjegyző külföldön tett nagyobb utazásukból viruló egészségben visszatértek.

A király születésnapját Herkulesfürdőben is fényesen megünnepezték. Az előestén a helyeket fényesen kivilágították, a fürdőben több mint 12,000 lámpa égett, a tüzijátékkal kivilágított park pedig tündéres látványt nyújtott. Másnap nagy mise volt, melyen megjelentek a katonai és polgári hatóságok főnökei. A gyógyteremben banket volt, melynél Hertelendy József megyénk főispánja mondta a nagy lelkesedéssel fogadott toasztot a Felsőgárdára.

A király születésnapja Tomaseváczon. Tomasevácz, községe példányszerűen ünnepelte meg a király 60. születésnapját. F. hó 17-én, tehát a születési napot megelőző este a sétány lampionokkal díszesen ki volt világítva, mozsarak durrogatása mellett diszfelvonulásban jelentek meg a helyt az ottani önkéntes tűzoltók; az ünnepély emelése czéljából tüzijátékot rendeztek. (Aligha látott e község lakossága efféle otthonában.) 18-án hála istentisztelet; az egyházi szolgálatot tisztelendő Sztankovits János és az ottani másik lelkész végezték, az ünnepély emelése czéljából az egyházi dalárda ez alkalomra irt egyházi éneket adott elő a legnagyobb precizitással. Délután banquette. Igazán öröme szolgálhat minden hazafinak, ha ily több nyelvű község lakosai között oly jó egyetértésre talál mint e községben, mutatja e tény valóságát az, hogy az egyházi dalárdában nem csak g. k. vallásúak, hanem r. kath. is részt vesznek. A tűzoltóság, mely legújában alakult, mintegy 40 tagot számlál. Ezen örvendetes jelenségből az oroszlanrész Illits Leontin ottani jegyzőt illeti, a ki ugyanis tapintatos eljárásával mindezeket megteremteni és tovább fokozni mindig kötelességei közé számlálja. Kívánunk mentől több ily derék jegyzőt megyénk községeinek!

A „Felső Torontál”-nak. Nevezett lap aug. 21-ki számában a „Hírek” rovatában „Uj lap” előczimmettel azt írja: hogy Hegedűs János közigazgatási gyakornok és volt jegyző szerkesztése mellett, „községi tisztviselő kalauza” czim alatt új lap fog megindulni. Az ilyen magánpassziókhoz sem okunk sem kedvünk hozzászólni, arra a megjegyzésre azonban, hogy a „Torontál” községi ügyekkel egyáltalán nem foglalkozik, csak annyit mondhatunk, hogy minden testületnek mindenképp előtérbe kell hozni a részükről beküldött vagy beküldendő közleményeknek, vagy communiqueknek, a melyek ügyök és érdekeik előmozdítását czélozzák. Ha beküldő ur azt hitte, hogy ilyen msunatákkal a lapnak több előfizetőt szerezhethet, csak örülni fogunk, mert a hivatalos közlönynek jövőjét, sem anyagi sem szellemi tekintetben az új szerkesztő genialitása éppenséggel nem veszélyezteti. Kívánatos volna, hogy a „községi tisztviselő

kalauzának” jövőbeni kalauza és a jegyzők némelyei a helyett, hogy gyarló verseket és novellákat küldenek a „Torontál”-ba oly közleményekkel örvendeztetnék meg a szerkesztőt, a melyek a jegyzők érdekeire vonatkozólag hasznos javaslatokat vagy életrevaló eszméket ventülálnak.

Honka-nap. E hó 18-án igen diszes társaság ünnepelte meg Honka napját a német-eleméri kastélyban. A háziak szívélyes vendégszeretete, a hazikisasszonyok bájos mosolya, terített asztalok, és Hansi, nagy-beckereki cigányprimás bandája reggelig marasztották együtt a vendégkoszorút, mely a kastély fényesen kivilágított nagytermében bódított a táncz istennőjének. A kastély tisztelteméltó urnőin özv. Bobor Róza és özv. Daniel Jánosné kivül a mulatságban résztvettek: Rónay Jenőné, Vécsey Istvánné, Tarczay Ferenczné, Zsirus Mihályné, Jablanczy Betti, Bobor Honka, Sarika és Margit, Balás Irma, Vlahovits Melanie és Szentkirályi Ilma.

Halálozások. — Reiner József, városunk fiatalságának egyik rokonszenves, szép tehetségű tagja hunyt el, folyó hó 18-án ifju életének 25-ik évében, rövid szenvedés után. Temetése e hó 19-én d. u. 5 órakor történt óriási részvét mellett. A városi tűzoltóság teljes díszben vonult a halottas menet élén, melyet a szebbnél szebb koszorukat és a halottat vivő kocsit követett. A halottas háznál dr. Klein rabbi mondott gyönyörű beszédet s a sirnál Klein Arnold bucsuzott az oly ifjan elköltözöttől. Halálát a követk. gyászjelentés közli: Özv. Reiner Jánosné szül. Ormody Katalin saját, ugyszintén gyermekei Imre, Bertalan és Anna, valamint az összes rokonok és a hátramaradt menyasszony Lang Katicza kisasszony nevében fájdalomtelt szívvel jelenti hön szeretett fiának Reiner József urnak folyó 1890. évi augusztus hó 18-án hajnali 2 órakor, ifju életének 25. évében rövid szenvedés után beállott gyászos elhunytát. A drága megboldogultnak hült tetemei f. 1890. évi augusztus hó 19-ik napján délután 5 órakor fognak a helybeli izraelita sirkertbe örök nyugalomra kísértetni. Nagy-Beckereken, 1890. évi augusztus hó 18. napján Aldás és béke poraira!

Gaal József Torontálvármegye 2-ik alszámvevője és sz. á. m. kir. honvédfőhadnagy f. hó 20-án 42 éves korában haveny májoradásban elhunyt. Hült tetemei aug. 21-én d. u. fél 6 órakor tetettek örök nyugalomra a r. k. hitvallás szertartásai szerint. Torontálmezei tisztikara és a honvédtisztikar testületileg vettek részt elhunyt bajtársuk temetésén. Halálát nejen, szül. Tomaschek Alojzian kivül, egyetlen leánya Margit s nagyszámú rokonság gyászolja.

Kapezy Andor, m. kir. kincstári uradalmi gyakornok, hosszas szenvedés után f. hó 17-én, életének 31. évében Gödöllőn meghalt. A boldogultat, ki néhány év előtt náunk is igen ismert egyéniség volt, e hó 19-én helyezték örök nyugalomra.

Dr. Szeberényi Gusztáv, a bánya-kerületi evang. püspök hunyt el a mult hetén Békés-Csabán. E kiváló férfi haláláról alábbi gyászjelentést kaptuk: Szeberényi Gusztávné, szül. Delhanyi Maximiliána; gyermekei: István, kir. közjegyző és neje Bogdánffy Mária és gyermekeik: Gyula, Tibor, Jenő; József, ügyvéd; Mathild és férje Petrovits Soma, lelkész; Gusztáv, áll. gazdaszt; Lajos, lelkész és neje Sztelho Irén és gyermekeik: Pál, Irén, Mathild; Ottilia és férje Várady Szakmáry Arisztid, királyi aljárásbíró és gyermekek Arisztid; Mária; továbbá testvérei és számos rokonai mely fájdalommal jelentik Méltóságos és Főtisztelendő Dr. Szeberényi Gusztáv bánya-kerületi ev. püspök, b. csabai lelkész, főrendiházi tag, kir. tanácsos, volt országyűlési képviselőnek stb. f. hó 19-én reggeli 4 órakor, életének 74-ik, lelkészi hivataloskodásának 47-ik évében hosszu szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A

megboldogult földi maradványai folyó hó 21-én d. u. 4 órakor fognak a felsővégi új temetőben örök nyugalomra tétetni. Békés-Csaba, 1890. augusztus hó 19-én. Nyugodjék békével!

Halálozás. — A következő gyászjelentést vettük: A szab. osztrák-magyar államvasutársaság budapesti igazgatósága fájdalommal jelenti szeretett tagtársuknak **Blasovits Károly** urnak, kir. tanácsosnak, a III. o. vaskoronarend lovagjának, a tisztí szolgálati jelvény tulajdonosának, a szász érdemkereszt és a szász Ernesztinai házirend lovagjának, a román koronarend és a szerb Takova-rend középkeresztésének, a szabad osztrák-magyar államvasut igazgatójának f. hó 16-án, esti 7 órakor rövid szenvedés után történt elhalálását. — Az elhunytak hült teteme f. hó 18-án, délután 5 órakor foglakásáról (Váci-körút 18), a kerepesi uti köztemetőben lévő családi sírboltba szállítatni. Bpest, 1890 aug. 17. Béke hamvaira!

† **Nanka.** Nanka, a város egyik legszebb asszonya meghalt! Az életvidor, szellemes nő örök nyugalomra hajtotta fejét s ajkainak bájos mosolya a mystikus halál fagyos mevségébe veszett el. Még tegnap velünk kacagott, ma néma... s néma marad örökre. Kivitték a temetőbe. A sötét földbe szunyynad. Az a sok báj, az a sok élet, melylyel a természet felruházta, mind visszashall a teremtés örökös forrásába. S ott újjá ébred. Szépségéből virágszirom, szellemességéből illat, könyéből harmat s kedélyéből csapodár pillangó lesz, mely ott szállong, ott enyeleg tovább... **Petzi Popovits Natalia**, néhai báró Ochs-Waldau elvált neje e hó 19-én 30-ik évében rövid szenvedés után hunyt el. Haláláról családi gyászjelentés adatott ki. Temetése e hó 21-én d. e. 10 órakor történt a gör. kel. szerb szertartás szerint nagy részvét mellett.

Küldöttség a patriárkánál. Az arcsi (Torontál) gör. kel. szerb egyházközség megbízásából Glava elnök vezetése alatt f. hó 21-én tiztagu küldöttség járt Temesvárt, Brankovics patriárka ő szentségénél, hogy őt új méltóságában üdvözölje és áldását kikérje. A patriárka szívélyesen fogadta az egyszerű embereket és mindegyiknek megadta a kért áldást. A küldöttség kezesókkal vett bucsut a főpaptól.

A n.-kikindai reáltanoda (gymnasium) alap megvizsgálása céljából kiküldött vallásügyi miniszteri számtiszt: **Aggházy Gyula** ur, mult hét folyamán városunkban időzött s több napon át a nagy-kikindai alapok tisztes vizsgálatával foglalkozott. Mint értesültünk jelentésében különösen hangsúlyozni fogja azon kétes értékű kötvények leírását, melyeket a megye a volt n.-kikindai kerülettől vett át, s melyek részben behajthatlanok.

Dr. Magyar Károly, jeles fiatal orvosunk, ki mint városunk szülötte csak nem rég telepedett le körünkben s máris széles körben kedvelt, a Hunyadi(fő) utczaí Sindelas-féle házba tette át lakhelyét s naponta rendel.

Délmagyarországi díjok-segélyző egyesület. Mint a „D. K.” írja, Temesvárott díjok-segélyző egyesület van alakulóban. — Az egyesület tagja lehet Temesvár, Versecz, Arad és Pancsova városok, továbbá a Temes, Torontál, Krassó Szörény és Arad vármegye területén állami és törvényhatósági hivataloknál, községi, ügyvédi és biztosítási irodákban alkalmazásban levő minden díjok. Az egyesület célja: segélyezni a díjnokokat betegség esetén és támogatni azok családjaikat elhalálozás esetén. Mint értesültünk, az egyesület f. é. szeptember hó 7-én d. u. 4 órakor Temesvárott, a „Trónörökös” szállodában tartja alakuló közgyűlését. Az elnöki tisztet Mayer Károly temesvármegyei főjegyző vállalta el. Az alapítók

ezen uton szölitják fel Délmagyarországon összes díjnokait, hogy az egyesületbe — saját, jól felfogott érdekében — minél számosságban lépjenek be.

Ösztöndíj-pályázat. A torontálmegyei tanítók által létesített „Steinbach Antal” című alapítvány ez évi 80 frtból álló két ösztöndíjára (a 40 frt) ezennel pályázat hirdették. Az alapítványi oklevél értelmében ezen ösztöndíjért mindkét nembeli oly tanítóképezdészek folyamodhatnak, kik a tanítóképezde I., II vagy III ik évfolyamát elvégezték és kiknek atyjuk vagy anyjuk az alapítványnak tagja. A folyamodványhoz csatolandó: a) lefolyt tanévéről szóló bizonyítvány; b) a folyamodónak atyja vagy anyja évi fizetéséről szóló hatóságilag kiállított bizonyítvány; c) családi értesítő. Kik ezen ösztöndíj elnyeréséért megjelöltek, felhívattak, kellően bélyegelt s most érintett okmányokkal felszerelt folyamodványukat f. é. szeptember hó 10-ig bezárólag alóírottához beküldeni. Nagy-Becskereken, augusztus hó 22-én. — **Steinbach Antal**, kir. tanfelügyelő, mint az alapítványkezelője.

Iskolai értesítés. A t. cz. szülők és gyámok tisztelettel értesítetnek, hogy a beiratások az 1890-91-iki tanévre a „Miasszonyunkról” nevezett iskolánövérek vezetése alatt álló nagy becskerekéi róm. kath. intézetben, magán elemi, felső és népiskolában szeptember 1., 2. és 3-án, délelőtt 8—12. délután 3—5 óráig a zárdaépületben tartatnak. Szept. 4-én pedig reggeli 9 órakor az ünnepélyes „Veni sancte” a pléb. templomban megtartatik, mely után az előadások kezdődnek. N.-Becskerek, 1890 aug. 20-án. Az igazgatóság.

Iskolai értesítés. A helybeli hatósályaú izr. népiskolában a beiratások az 1890-1891. tanévre augusztus hó 31-én délelőtt 9—12-ig, valamint szeptember hó 1-én és 2-án délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig fognak tartatni. Az oktatás szeptember hó 3-án kezdődik. Az igazgatóság.

A szegedi főgymnasiumban a beiratások az 1890-91-ik tanévre augusztus hó 29., 30. és 31-én, továbbá szeptember hó három első napján történnek. Minthogy nagym. minis. terium rendelete értelmében egy egy osztályba 60 tanulónál több fel nem vehető s a főlvetelnél a helybeliek előnyvel bírnak: Augusztus hó 29-én és 30-án délelőtt 8-tól fél 12 óráig s délután fél 3-tól 5 óráig csak helybeliek iratkozhatnak be; augusztus 31-én 8-tól fél 12 óráig s délután 3—5 óráig, továbbá szeptember hó 1-én, 2-án és 3-án délelőtt 8-tól fél 12 óráig helybeliek és vidékiek. Valamint a helybeliek a vidékiek fölött, ugy azon vidékiek, kik már előbb is e tanintézet növendékei voltak, az újonnan jelentkezők fölött a főlvetelnél elsőbbséggel bírnak. Megjegyeztetik, hogy az intézetnek eddig fönnállott párhuzamos osztályai (3 első, 2 második, 2 harmadik, 2 negyedik) jövőre is föntartatnak. Tandíj fejében a helybeliek 10 frt 80 krt, a vidékiek 15 frt 80 krt fizetnek. Ezen összeg felévenként két részletben fizetendő. A vidéki szülők beírás alkalmával kötelesek gyermekeik szállásadót bemutatni, hogy azoknak az igazgatóság a gondviselésükre bizott tanulóokra vonatkozó utasításokat megadhassa; az V-ik osztályba lépő tanuló szülője, illetőleg gyámja ezen felül a főlvetelnél azt is köteles kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja a görög nyelvet fogja e tanulni vagy pedig a törvény által e helyett elrendelt más tantárgyakat. — Szegeden, 1890. augusztus hó 20-án. — **Magyar Gábor**, főgymn. igazgató.

A melenczei iszapfürdő még sokra viheti a jövő században! A „Ruszanda-fürdő”-hez ugyanis vállalkozó kerestetik. E jóhírű fürdő Melencze egyházközségnek 11 év óta saját kezelése alatt áll s évente 350-400 beteg által látogatott. A fürdő nagyszerűen emelhető s kibővíthető volna s azért tökéhiány

miatt vállalkozóknak 30, 40 sőt több évre is bérbe adatnék. Torontálmegye ez egyetlen fürdőjére (eltekintve a tót-aradaczi meteor-fürdőtől) csakugyan reá férne egy két angol milliomos, a kik a tavat mindenekelőtt hatalmas erdőkkel ültetnék körül azután pompás csarnokokat emelnének s a jelenlegi sivár vidéket ityformán Torontál paradicsomává varázsolnák. S miután Melencze N.-Becskerekhez elég közel van a nagy-kikindai vasúton kívül még külön villamos vasúttal kapcsolnak egybe, melyek együttvéve alig győzesolnák azt a sok N.-Becskerekit a kik ott nyaralának. — Bizony jó is lesz, ha a fürdőbizottság már egyszer komolyan keresi mindehhez a — milliomosokat.

Az osztályorszáját Magyarországon. Mint már jelentettük, a pénzügyminiszteriumban komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a mostani kis lutri helyett az osztályorszáját hozzák be. A pénzügyminiszter az osztályorszáját behozatalára már eddig is számos ajánlatot kapott főleg a külföldről, legutóbb a pesti magyar kereskedelmi bank is nyújtott be tervet, mely szerint a legközelebbi husz évre mintegy 2¹/₂ millió forintnyi évi jövedelmet, tehát körülbelül egy millióval többet, mint a kis lutri, biztosítana az államnak.

„**Velika Szrbia**” cím alatt, mint az „E-s” jelenti, Belgrádon új egyiet alakult, melynek célja egyesíteni az összes szerbeket, kik a többek közt Temes, Torontál és Bács-megyében is laknak. Az alakuló közgyűlésen elfogadták az elnök javaslatát, hogy Magyarországra, s különösen Szerém-, Bács-, Torontál- és Temesmegyében a társulat a saját költségén küldjön mennél több misszionáriust azzal az utasítással, hogy a magyarországi szláv nemzetiségeket buzdítsák a szláv nemzeti egységért való lelkesedésre s „készítsék elő a legközelebbi harcra.” E szerint könnyen megérhetjük, hogy nemsokára személyesen üdvözölhetjük Délmagyarországon a belgrádi apostolokat.

Külső használatra. — Testrészek fájdalmait, csuzos és köszvényes bajok és mindenféle gyuladások a „Moll féle francia borszesz”-szel gyógyíttatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponkint utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Törvéyszeki csarnok.

A n.-becskerekéi kir. törvénszék végtárgyalásainak sorrendje:

Aug. 25-én: Constantinov Gligor és társai, lopás. Kovács Sándor, rágalmazás. — Duncsa György és társa, súlyos testi sértés.

Aug. 30-án: Miók Ilia és társai, hatóság elleni erőszak. — Milovanov Arsza, lopás. — Neorzits Felix, súlyos testi sértés. — Staits Gyura, magánokirat hamisítás.

Szerkesztői üzenet.

S—a J—z urnak helyben. A beküldött s Szent-István királyt magasztaló szép beszédet sajnálatunkra nem közölhetjük, mert csak a péntek délig beérkezett kéziratokat vehetjük figyelembe. A jövő számban pedig tárgyánál fogva késő volna hozni.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Aratás után.

Rég elmúltak azok az idők, a mikor úgy beszéltek Magyarországról, mint Európa éléskamrájáról. A mezőgazdasági termelés terén és Nyugat-Európának gabonával való ellátásában rég tuiszárnyaitak minket a tengerentuli államok és mi magunk minden erőnk-ből azon vagyunk, hogy iparos állammá váljunk. Mindazonáltal ma még Magyarország gazdasági jólétének súlypontja mezőgazdaságában fekszik. Sőt azon iparfejlesztési törekvések, a melyekkel újabbán nálunk főleg a kormány kezdeményezésére találkozunk, végső eredményükben mindig arra vezetne őket vissza, hogy általuk megszerzették a termés előnyös értékesítésének feltétele.

A termés értékesítése az utóbbi években oly nehézségekbe ütközik, hogy ezzel szemben az aratás eredménye minőség és mennyiségre nézve csak másod sorba lépett. Hasztalan volt jó termésünk, a mikor a magas védvámok elzárják előlünk a külföldi piacokat. Nem áll hatalmunkban elhárítani az akadályokat, de igenis módunkban van és törekszünk reá, hogy az ipar fejlesztésével s különösen a nagyipar megteremtésével magában az országban fokozzuk a fogyasztás mértékét. Az újonnan alapított cukorgyárak répatermelésünknek képezik biztos vevőit, a posztógyárak a melyek felállításáról szó van, gyapjunkat fogják értékesíteni és az ipari actio egyéb irányai többé-kevésbé a mezőgazdaságra támaszkodnak. Így egészíti ki egymást az őstermelés és az melyek harmonikus fejlődésében rejlik gazdasági boldogulásunk záloga.

Még közepes termésnél is mezőgazdaságunk főczikke, a buza, mintegy 40 millió métermázsát eredményez. Ez idén bátran tehetjük 45 millió métermázsára a termési eredményt. Átlagos számítás szerint a buzatermésből fogyasztásra és vetőmagra évenként 30 millió métermázsá marad az országban, úgy hogy kivitelre mintegy 15 millió métermázsá állana rendelkezésre. Ezen mennyiség illetőleg az ennek megfelelő érték képezi a mezőgazdaság ez idei hasznát s ha hozzáveszszük a többi gabonanemeket, jelesül a szintén tetemes mennyiségben exportra kerülő árpát, mondhatni, hogy az idejé aratás közel 100 millió frt értékűbbet jelent. Ilyen összeg már számot tesz nemcsak a mi tökélegény országunkban, hanem bárhol a világon és természetesen, hogy ekkora tökeszaporulat éreztetni fogja jótékony hatását az egész forgalmi életre.

A közfelfogás azt tartja, hogy a bő aratás mindenekelőtt a közlekedési vállalatoknál érvényesül. Hogy ezekkel érvényesül az bizonyos, de hogy az itt az első sorban történnék, nem helyes nézet. A bankok, a takarékpénztárak és általában a hitelintézetek jóval előbb lépnek aktióba semmint a közlekedési vállalatok. A gazdának már közvetlenül az aratás előtt szüksége van pénzre az aratási munkála-

tokra, másrészt a gabonakereskedelem is jó eleve igyekszik biztosítani a maga számára spekulatív céljából a termés egy részét. Mindkét oldalról tehát pénzkereslet nyilvánul, a melyet a hitelintézetek elégítenek ki. Ezért van aztán az a jelenség, hogy aratás idejében rendszerint valamivel magasabb a pénz ára, mint egyébkor. A bankoknak tehát a gabonacampagneben igen jelentékeny szerepük jut, a mely még inkább domborodik ki ott, a hol, az illető pénzügyintézet maga is árnyüzletet folytat. A közlekedési vállalatok csak utóbb, a gabonamennyiségek tényleges szállításánál lépnek sorompóba. Működésük miúgyan kockázatnak k tevé és hasznuk ezért biztosabb, mint a pénzügyintézeteké.

De nem csupán a pénzügyintézetek és közlekedési vállalatok vannak nagyobb mértékben érdekelve a gabonacampagneben. Nincsen a gazdasági életnek egyetlen oldala sem, a mely érintetlen maradna a jó termés hatásától. Az adók kedvezőbbben folynak az állampénztárba, mert nemcsak a földműves tud könnyebben fizetni, hanem az iparos is, a ki cikkének jobb kelen-dőségére számíthat, ugyazintén a kereskedő, a ki nagyobb forgalmat képes teremteni.

M. M.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rohonczy Gedeon kiállítására. A bécsi zöldség- és dinnyekiállítás a legsikerültebb ideiglenes kiállítások egyike volt, s a látogatók oly élénken érdeklődtek iránta, hogy egy-két nappal meg kellett hosszabbítani. E kiállítás legkiválóbb része, mely a legnagyobb is volt, Rohonczy Gedeon török-becei nagybirtokos és országgyűlési képviselő kiállítása volt, a ki pompás dinnyéket, csemege tengerit, paprikát, paradicsomot és más konyhakerti terményeket állított ki nagy mennyiségben és kitűnő minőségben. A jury Rohonczyt a legnagyobb díjjal, a diszokmánynyal tüntette ki. Kivüle még a következő magyar termé-
 lőket tüntették ki: Maschitzko Lucziánt Miskolcziól ezüst éremmel, Wawrinecz Jánost Högyszeről bronz éremmel, Kobel K. vukovári kertészt és Stribányi Mártont Ujvidékről elismerő okmánynyal.

Edison a gépek jövőjéről. Egy amerikai újságíró azt a kérdést intézte Edisonhoz, hogy mi lesz a munkásokkal, ha a gép hajtóereje négyszerte olcsóbb lesz, mint jelenleg. „A munkás — válaszolá Edison — csak gazdagabbá lesz ezáltal; a gép az ő rabszolgája lesz. Tekintsen csak körül s látni fogja, mily óriási arányokban fejlődött a gépiizem az utolsó ötven év alatt. E jelenségnek közvetlen eredménye abban nyilvánul, hogy a munkás ma kétszer oly nagy munkabért kap, mint azelőtt s az életszükségleti cikkek ma még egyszer olyan olcsók. Más szóval, egy munkás ma tíz órai munkabérével négyszer annyit vásárolhat, mint az apja ötven év előtt. Első eset az a világtörténelemben, a mit napjainkban tapasztalunk, hogy egy munkás egy napi munkájával megkeresi egy egész hordó lisztnek az árát. Az északamerikai Egyesült-Államok

gépei 1000 millió ember munkaerejét képviselik; tehát ötvenszer annyit, mint a mennyit az ország összes férfiai szolgáltatni képesek. Ha a hajtóerő még olcsóbbá lesz, a mit már a legközelebbi nemzedék megér, akkor nézetem szerint még a nem iskolázott munkásnak is, ha szorgalmas és becsületes, saját háza, kocsija, könyvtára és zongorája lehet. Határtalan korlátoltságra vall, hogy némely munkás a gépet az ő ellenségének tartja. Pedig éppen a gép az, mely az ő függetlenségét, sőt szabadságát is biztosítja. Gépek nélkül az emberiség nagy része ismét rabszolgaságba süllyedne vissza: a gépek szaporodása pedig minden munkásra nézve jobb táplálkozást, jobb ruházkodást, jobb lakást és kevesebb munkát jelent. Az én meggyőződésem az, hogy a gépek határtalan szaporodása fogja megoldani a munkáskérdést, a mennyiben ez alatt a munkásoknak ama kívánságát értjük, hogy a nyereségből nagyobb osztályrész jusson nekik.“

*

Forró nyarak. Az idei nyár a legforróbbak közé tartozik, kivált Amerikában, hol júliusban is — mikor nálunk szeszélyes volt az időjárás — tikkasztó hőség uralkodott. Tíz év óta nem volt ily forró nyár. 1880-ban kivált Franciaországban volt perzselő nyár, úgy hogy a hévmérő a déli órákban rendszeren 38–40 R. foknyi hőséget mutatott. Az újabb időkben azonban megszűnt a forróságnak az a természete, hogy „folyóvizek és patakok kiszáradnak“, mint ez a régi krónikákban oly sokszor föl van jegyezve. Ime egy pár följegyzés eme krónikákból a legmelegebb nyarokról: 658-ban ban kiszáradtak Franciaországban a források. 889-ben Wormsnál a földművesek eldőltek a mezőn. 1000-ban Németországban kiszáradtak a folyók és források s a rothadó halak előidéztek a pestist. 1022-ben emberek és állatok egyaránt pusztultak a nagy hőség miatt. 1132-ben megrepesztett a föld, folyók és források eltűntek s a Rajna ágya Elzaszban egészen kiszáradt. 1156-ban Olaszországban volt roppant hőség, 1171-ben Németországban, 1260-ban szintén nagyon forró nyár volt. 1276-ban és 1277-ben a nagy hőség miatt nem termett takarmány. 1303. és 1304-ben a Loire, Rajna, Szajpa és Duna egészen kiszáradtak. 1474-ben a a föld kiégettnek látszott s a Duna medre Magyarországon egészen ki volt száradva. 1556-ban kiszáradtak a források. 1616-ban egész Európában szárazság uralgott. 1652-ben Skóciában volt rendkívüli hőség. A 18-ik század első három nyara szintén a legforróbbak közé tartozik. 1718-ban Párisban a színházak egészségi szempontból bezárattak. Öt hónapig egy csepp eső sem esett; a hévmérő Párisban 36 fokot mutatott; mezők, rétek kiasztak s a gyümölcsfák többször kivirágoztak. 1732-ben nagy hőség és szárazság; 1751 és 1753-ban a hévmérő higánya 37–38 fokra hágott fel. 1802-ben Párisban volt a legnagyobb hőség, melyet a hévmérő feltalása óta észleltek. 1811-ben, 1818-ban és 1835-ben szintén nagyon forró nyarak voltak. 1846-ban Párisban 36 fok volt a meleg, nap és szél ellen fedett helyeken pedig 40 fok.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Az 1889 július 10-től érvényes árudíj-szabás II. részének a) füzetéhez tartozó III-ik pótlék, melynek f. évi augusztus hó 15-ével kellett volna hatályba lépnie, ezen napon nem lép életbe.

*

Osztrák magyar-bajor vasuti kötelék, délnémet vasuti kötelék, osztr. magyar-svájezi vasuti kötelék, osztrák-magyar-svájezi-délnémet vasuti kötelék. — Tekintettel az osztrák érték árfolyamának jelenlegi állá-

sára ez évi szeptember hó 1-vel az idézett kötelékben a következő határozmányok lépnek életbe: 1. az osztrák magyar bajor köteléki díjszabásokban a „D“ alatti pótdíjtáblázat alkalmazandó a III. rész 1., 3., 4. és 5. füzeteinél és a IV. rész 1. füzeteinél; 2. az osztrák-magyar-bajor köteléki díjszabás III. rész 2. füzeteinél a „C“ alatti pótdíjtáblázat alkalmazandó 100 kgr-ig két markfillényi emeléssel; ez esetben a pótdíj alacsonyabbak mint a „D“ alatti táblázatban foglaltak. A mennyiben az állomási díjszabásokban pótdíj nem fordul elő, díjtételemelek nem lépnek ha-

tályba. 3. A délnémet köteléki díjszabás III. rész 1. és 3. füzeteiben az V. táblázat alatt foglalt díjtételek alkalmazandók, és pedig az 1. füzeten az állomási díjtételeknél és a B. csomópont díjtételeknél a 3-ik füzeten pedig az A. csomópont díjtételeknél.

4. Az osztrák-magyar-svájezi vasuti kötelékben a díjszabás III. rész 1. füzeteinél a „c“ alatti díjtételek a III. rész 1. füzeteinél a „b“ alatti pótdíj alkalmazandók.

5. Az osztrák-magyar-svájezi-délnémet vasuti kötelékben a díjszabás III. rész 1. füzeteinél az „e“ alatti díjtételek alkalmazandók.

H i r d e t é s e k.**Köszönetnyilvánítás.**

Még igen megrázkodtatva az engem és családomat ért sorscsapástól, jelenleg kép-
telennek érzem magam mindazoknak szemé-
lyesen vagy írásbelileg köszönni, kik
meleg részvételük által fájdalommban vigaszt
és csillapulást csepegtettek. Fogadják nyilván-
os köszönetemet mindazon egyletek és
jó emberek, a kik részvételük által támogat-
tak és a kik támaszt nyújtottak fájdalommam-
nak, és kívánom, hogy a Mindenható őket
sorscsapások és gyásztól megóvja.

Nagy-Becskek, 1890. augusztus 22.

(294-1) *Özv. Reiner Jánosné.*

Wertheim féle pénzszekrényből álló ingósá-
gok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1972-1890. sz. kiküld-
ést rende 6 végzés folytán a helyszínén,
vagyis Baránda községhezánál leendő esz-
közlésre 1890 augusztus hó 30-ának
d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly megjeg-
zéssel hivának meg: hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz.
107. § a értelmében legtöbbet ígérőnek becsá-
ron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t. cz. 108. § ban megállapi-
tott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1890. évi augusztus hó
12. napján. Rostán Lipót, kir. bir. végrehaj-
tó.

becsült szobabutorok, kocsik, lovak, hintó,
tehenek, borjúk, 1 trieur, 1 mérleg és hor-
dókból álló ingóságok nyilvános árverés
útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1971-1890. sz. kiküld-
ést rendelő végzés folytán a helyszínén
vagyis Oppován végrehajtást szenvedettek
lakásán leendő eszközökre 1890-ik évi
augusztus hó 30-ik napjának délelőtt
11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjeg-
zéssel hivának meg: hogy az érintett ingósa-
gok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz.
107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek
becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t. cz. 108. § ban megállapi-
tott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1890. évi augusztus hó
12. napján. Rostán Lipót, kir. bir. végrehaj-
tó.

10021. szám 1890. (293—1.1)

Arlejtési hirdetmény.

A mokriui r. kath. papilakon telje-
sítendő s 562 frt 18 krral és a hit-
község által viselendő 12 frt 90 kr.
értékű kézi és igás napszamokkal költ-
ségelt helyreállításoknak vállalat újáni
biztosítása céljából 1890 augusztus
28-án, d. e. 9 órakor az aradi kir.
jóságigazgatóságnál nyilvános árlejtés
fog tartatni, melyhez a vállalkozni
szándékozók 10 százalékos bánatpénz-
zel ellátva oly hozzáadással hivának
meg, hogy az építési feltételek és költ-
ségvetés alólirt igazgatóságnál megte-
kiuthetők. — Arad, 1890 aug. 14. M.
kir. államjóságigazgatóság. (Utánnyo-
mat nem díjazatik.)

Arverési hirdetmény.

Alólirt község előljárósága által közhírre
tétetik, hogy Rom-Ecska községi közlege-
lőből kihasított 155 hold szántóföld — mely
buzavetés alá jön — 5 holdas részletekben
1890. évi augusztus hó 30-án délután
3 órakor R-Ecska községhezánál egy évre
kézpénzfizetés mellett nyilvános árverés
útján haszonhárbe fog adatni. (298—1.1)

R-Ecskán, 1890. évi augusztus hó 10-án.
Torontálmegye Román-Ecska községe: J.
Gilezan, bíró. Voda György, jegyző.

514. szám. 1890. (297—1.1)

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi
LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel köz-
hírre teszi, hogy a n-becskereki kir. járás-
bíróóság 11654-1889. számú végzése által az
orsovai erdőkinestár javára Baránda községe
ellen 595 frt hátralekos tőke, ennek 1888.
évi január hó 1. napjától számítandó 6 szá-
zalékos kamatai és eddig összesen 55 frt
62 kr. perköltség követelés erejéig elren-
delt kielégítési végrehajtás alkalmával bírői-
lag lefoglalt és 540 frtra becsült 2 bika, 1
vizifecske, 1 koci vízes-hordóval és 1

515. szám. 1890. (296—1.1)

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi
LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel köz-
hírre teszi, hogy a titeli kir. járásbíróóság
1459-1887. számú végzése által a titeli kir.
kinest. uradalom javára, Klein István és
neje Borbála ellen 494 forint 51 kr. tőke,
ennek 1884. évi február hó 27. napjától
számítandó 6 százalékos kamatai és eddig
összesen 65 frt 80 kr. perköltség követelés
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás al-
kalmával bírőlag lefoglalt és 1130 forintra

Arverési hirdetmény.

A szeptesi takarékpénztár részére, Halits
Anta arasi lakos ellen, mai napon meg-
tartott árverés sikert nem eredményezvén,
közhírre tétetik: hogy szarvasmarha, lovak,
kocsik, sertés és egyebekből álló ingóságok
folyó évi szeptember hó 15-ő nap-
ján d. e. 8 órakor az arasi község
házánál bírőlag elfognak adatni.
Kelt Török-Becsén, 1890. évi július hó 28-án.
Rankovits István, kir. bir. vgtó. (295-1.)

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n
Nagy-Becskekereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönben a
magasépítészet körébe tartozó bármennemű munkák utólagos
és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129—52.19)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

Kereskedelmi Szakiskola

alapítva 1860-ban.

Nyilvános kereskedelmi tanintézet
Temesvárott.

E tanintézetnek ugyanazon tanterve és jelentősége van, mint a
kereskedelmi akadémiának, három évfolyamból áll és a végzett növen-
dékek az egy éves önkéntes szolgálatra jogosultak.

E tanintézetrel összekötöttesben áll egy jól berendezett 4 osztályu
polgári mint előkészítő iskola.

A tanév kezdődik szeptember 1-én.

Értesítés és közelebbi tudnivalókat nyújt

(265—3.3)

WIESZNER FERENCZ, igazgató.

25. sz. főgym. 1890.

(291-2.2)

Pályázat.

A nagybecskereki városi főgymnasiumnál üresedésben levő az 1890-91. tanév elején választás útján betöltendő tornatanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással évi 200 frnyi fizetés van egybekötve. Megjegyeztetik, hogy téli tornacsarnok hiánya miatt télen át a tornatanítás szünetel.

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik a fennjelzett állásra pályázni szándékoznak, hogy a tornatanítói okleveleikkel és eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket f. é. augusztus hó 25-ig a polgármesteri hivatalhoz czimezve nyujtsák be.

N.-Beeskereken 1890 aug. 14-én

Krsztics János, polgármester
mint a főgym. bizottság alelnöke.

6096. ig. 636. m. o. 1890.

(290-2.2)

Zárt ajánlati tárgyalás.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minister ur folyó évi 34299.-V.14. sz. a. rendeletével engedélyezni méltóztatott miszerint a Temes folyó balparti töltése és annak padkája a saághi állami uttól a cseb-zai hidig kiegészítessék 34695.5. m.³ földmozgalommal, úgy nem különben az előbbivel párhuzamosan a jobbparti töltés és padkájának a saághi hidtől Maczedonia-Rudna határáig 67466.7 m.³ földmozgalommal, mely munkálat foganatosítása céljából az 1890. évi szeptember hó 1-ső napjának d. e. 10 órájára a Temesbegavölgyi vizszabályozási társulat hivatal helyiségeben zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Felhívtnak ennél fogva vállalkoznikivánók, hogy ajánlataikat a társulat igazgatóságához czimezve a kitűzött nap, időben és helyen annyival is inkább mutassák be, miután a később beérkezett ajánlatok valamint a táviratilag bármikor beérkezett ajánlatok egyáltalában figyelembe vétetni nem fognak.

A munka biztosítása egységáruk alapján történik és tekintve, hogy az elhordási távolságok változóak, az alólirt igazgatóságnál ajánlati üzlapok kaphatók, melyben az ajánlattevő az egységárukat kitöltheti.

Az ajánlathoz a felajánlott vállalati összeg 5 százaléka mint bánatpénz csatolandó.

A szóban levő műszaki művelet és feltételek a társulat műszaki osztályánál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

Temesvárott, 1890 augusztus 12. Temesbegavölgyi vizszabályozási társulat igazgatósága.

3460. sz. kig. 1890.

(288-3.2)

Pályázati hirdetemény.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött szerb-párdányi községi jegyzői állomásnak, — melylyel 197 frt 50 kr. készpénz fizetés, s természetben járuló 4 öl kemény tűzifa, s annak ingyenes szállítása 40 pm. tiszta buza, 6 mezei boglya széna, 6 öl szalma, 2 hold földnek haszonélvezete, 3 drb marhának tartása és szabad legeltetése; a község házábanál 4 szobából, konyhából, éléskamrából, széna szinből, egész padlásból álló lakás, továbbá a fél házi kertnek és 1/3 rész udvarnak használata, 40 frt utiátalány és a szabályrendeletileg megállapított munka és napidíjak vannak egybekötve, — betöltésére pályázat nyitattik, és felhívtnak mindazon egyének, kik az 1881. évi I. tcz. 6 §-ában körülírt minősítvényvel bírnak, s a magyar, német- és szerb nyelvben jártasak, hogy a f. évi szeptember hó 16-án d. e. 9 órákor Szerb-Párdány község házábanál megejtendő választást megelőző napig kellőleg felszerelt pályázati folyamodványaikat alólirt főszoigabírói hivatalhoz benyujtsák, mert a későbbben érkezettek tekintetbe vétetni nem fognak.

Kelt Párdányban, 1890. évi augusztus hó 10. — Torontálmegeye párdányi főszoigabírói hivatala.

Mattanovich Formos

Nagy-Beeskereken

Temesvári utcza, saját ház,

ajánlja (283-3.3)

kitünő, jó baranyai

fehér és vörös borai raktárát

hektoliter és liter szerint

Iskola idényhez.

Jó házból való 2 leányt, kik a helybeli női zárdát, vagy két fiút, kik a gymnasiumot látogatni akarják, elvállalok teljes ellátásra. Bővebbet egyezkedés szerint.

Nagy-Beeskerek, 1890 augusztusban.

Özv. Jankovich Paulina,

(289-2.2) Gizella-part, Filkovich-féle ház 461. sz.

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapestben.

Gyár és irodák:

VI., külső váczú-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:

VI., Podmaniczky-utcza 14. sz.

Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2- és 3-vasu ekéit

és szabad. melyítő ekéit,

melyítő ekéit, önzvetekkel, eredeti Schlick és Vidats-féle (79-21.16)

egyvasu ekéit,

talajmívelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit

Schlick-féle szab. HALADÁS sorbavető gépeit.

Szörvavető gépek, többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és járgányesplő készülétek, gabona-tisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók, és daralók, örlőmal-mok és olajmalom berendezések. — Eredeti amerikai kéveköttő és marokrakó aratógépek és fűkaszálo gépek.

Legjutányosabb árak.

Előnyös fizetési feltételek. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

MOLL-SEIDLITZ-POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége lathato

Gyors gyógyhatas makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táráiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben. Ülő foglalkozásonnal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak: ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírást viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, esz, mindennemű testfájdalmak és bénulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hanyas, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktarak az ország minden nevezetes gyógyszer-tár és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító. Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs. Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel. Hornof, lelkész Micholup-ban. (265-52)

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúz és minden

meghülési betegségek ellen.

Kapható Nagy-Beeskereken: Menezs Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi augusztus hó 24-én.

A száj- és körömfájás

a torontálmegyei alispáni hivatalhoz beérkezett jelentések szerint ujabban a követk. helyek marhaállományában lépett fel:

Torontálvármegyében: Boga, Szent György, Jarkovác, N. Elemér, Valkány, Istvánvölgy, Kevi Szöllős, Tógyér és Gyér községekben.

Bács-Bodroghmegyében: Rác, Militits, Kovil Szent Iván, Gara, Stamisits, Csatalja, Kuczora, Zenta, Koluth, Csurogh és Zsablya községekben.

Szeged szab. kir. város törvényhatóságának úgy kül- mint beiterületén.

Köirratok.

Torontálvármegye alispánjától.

28347. sz. 1890.

A n.-becskereki szeptember havi utóállítás elhalasztása.

A m. kir. honvédelmi minster 1890. évi július hó 21 én 33240. VIII. szám alatt a cs. és kir. 7-ik hadtest parancsnoksághoz Temesvárra intézett rendeletének hiteles másolata:

Folyó hó 17-ről 3121. M. A. szám alatt kelt becses átiratára válaszólag van szerencsém értesíteni a hadtest parancsnokságot, hogy azon javaslatához, melynélfogva tekintettel a 29 ik és 101. hadkiegészítő kerületi parancsnokságok rendelkezésére álló katonai orvosok csekély számára, a hadtest gyakorlatok tartama alatt a békés gyulai és nagybecskereki állandó sorozó bizottságoknak működése folyó évi szeptember hava 2-án felfüggesztessék: hozzájárulok s erről az érdekelte törvényhatóságokat egyidejűleg értesitem. Budapest 1890. évi július hó 21-én. A minster meghagyásából: Bittó s. k. ministeri tanácsos.

Nagy Becskereken, 1890. évi július hó 26 án.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

30664. sz. 1890.

A pancsovai szeptember havi utóállítás elhalasztása.

A m. kir. honvédelmi minster úr ó nagyméltósága folyó évi július hó 30 án kelt 34750. VIII. számú magas rendeletével a pancsovai állandó sorozó bizottság működését a fegyvergyakorlatok miatt folyó hó 9-től kezdve szeptember hó végeig felfüggesztette.

Ennek következtében a legközelebbi utóállítás folyó évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor fog megtartani.

N.-Becskereken, 1890. évi augusztus hó 12-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

28932. sz. 1890.

A kaposvári siket-némák intézetébe való felvétel

tárgyában közlirre tétetik, hogy azon szülők és gyámok, kiknek siket-néma gyermekeik vannak s őket szellemi kiképzés végett a kaposvári siket-némák intézetébe óhajtanak felvételni, ez iránt az intézet igazgatóságához forduljanak.

1. felvétetik az intézetbe vallás-különbség nélkül minden oly siket-néma növendék, ki a 7-ik életévét betöltötte, de a 12 ik életévét túl nem haladta.

2. Ki testi és szellemi képességét orvosilag igazolja.

3. Ki évi 200 frt tan- és ellátási díjat megfizetni bírja.

A tanév 10 hónapokból áll.

A beiratások szeptember hó 1-éig tartanak.

A tanítás szeptember hó 1-én veszi kezdetét.

A növendékek az intézetben lesznek elhelyezve és a felügyet az intézet személyzete által lesz teljesítve.

A fiu növendékek szellemi oktatáson kívül testi szervezeteükhöz mérve ipar ágra.

A leány növendékek pedig a női-kézimunka minden ágában is kiképeztetnek.

531. szám.

A közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalt kihágási ügyekben követendő eljárás szabályozása.

A nagyméltósága magyar kir. belügyminister folyó évi július hó 28-án 2608. sz. alatt kelt körrendeletét, mellyel a közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalt kihágási ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában — 1880. évi 38,547. számú körrendelettel kiadott rendeletét — módosítja a tudomásulvétel s ahhoz alkalmazkodás végett másolatban kiadom.

Nagy-Becskereken, 1890. aug. 4.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. Melléklet a 2608. — 1890. számú belügyministeri körrendeletéhez. Rendelet a felebbvitel módosításáról a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási ügyekben. — A közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalt kihágási ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában — az 1880. évi augusztus hó 17-én 38,547. sz. a kelt belügyministeri körrendelettel — kiadott rendeletnek a felebbezési jogra vonatkozó rendelkezései következőleg módosítottak, illetve egészítettnek ki:

1. Az elsőfoku hatóság ítélete ellen, amennyiben abban büntetésül két frtot meg nem haladó pénzbüntetés van megállapítva, felebbezésnek nincs helye; kivéve azon esetet, ha ugyanazon ítéletben az elítelt ellen a két forintot meg nem haladó pénzbüntetésen felül elzárás-büntetés is van megállapítva, vagy ha az ítéletben bünjelek elkobzása is elrendeltetett, avagy az elítelt valamely foglalkozás gyakorlásától is eltiltatott.

2. A másodfokban hozott ítélet ellen további felebbezésnek csak akkor van helye, ha a másodfoku ítélet az elsőfoku ítéletnek

akár megváltoztatása, akár helybenhagyása mellett elzárást, vagy tíz frtot meghaladó pénzbüntetést alapított meg, vagy, ha az ítéletben bünjelek elkobzása, avagy az elíteltnek valamely foglalkozástól való eltiltása mondatott ki.

3. A felebbvitelnek korlátozására az előző pontokban megállapított szabályok alkalmazandók akkor is, ha az 1879. évi XI. t.-cz. 21. §-ának rendelkezése folytán elzárás helyett lett a pénzbüntetés megállapítva.

4. A külön törvényeknek a felebbvitelre vonatkozó rendelkezései a jelen rendelet által nem érintetnek.

5. Jelen rendelet f. évi szeptember hó 1-ő nappján lép hatályba, s alkalmazandó mindazokban a kihágási ügyekben, a melyekben az első foku hatóság a rendelet hatálybalépteig érdemleges ítéletet nem hozott. — Budapest, 1890. évi hó 28-án. — Gr. Szapáry, s. k.

Másolat. 2608. szám Magyar kir. belügyminister. Körrendelet. A közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalt kihágási ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában — az 1880. évi 38,547. számú belügyministeri körrendelettel — kiadott rendelet a kihágási ügyek ellátására, tekintet nélkül a kihágás minőségére és a kiszabott büntetés mérvére, felebbezés esetén három fokbani elbírálást állapít meg. Ez alapon igen gyakran megtörténnk, hogy még azon elmarasztaltak is, kik a kihágás elkövetését beismerik, a törvényes alapon kiszabott büntetések ellen akkor is felebbeznek, mikor reájuk a büntetés legkisebb mérvé szabott ki. Ehez járul, hogy a felebbviteli jognak ezen a rendőri igazságszolgáltatás gyorsaságának és hatályosságának megbénítására alkalmas kihasználása, tekintve a kihágási ügyeknek évről-évre tapasztalt nagymérvű szaporodását, a rendőri bíráskodással megbízott hatóságok részéről már is oly nagy munkaerőt vesz igénybe, mellyel azok egyéb teendők hátráltatása nélkül, jelen szervezetük keretében, alig rendelkeznek, a kihágási ügyek folytonos szaporodása mellett pedig jövőre még kevésbé fognak rendelkezhetni. Ezen elő-eláthatólag bekövetkező eshetőségnek elejét veendő, egyetértőleg a m. kir. igazságügyminister ural, szükségesnek találtam, hogy a rendőri igazságszolgáltatás gyorsasága és hatékonyasága érdekében, a személyi szabadság és védelem komolyabb érdekeinek méltánylásával az előlídézett rendeletnek a felebbvitelre vonatkozó rendelkezéseinek módosítása iránt az előbbi rendeletben foglaltak szerint intézkedjem. — Miről a törvényhatóságot tudomás és megfelelő további intézkedés végett értesitem. — Bpest, 1890. évi július hó 28-án. Gróf Szapáry s. k.

31142. sz. ex. 1890.

Pályázati hirdetés.

A ménesi m. kir. vinczeller iskolánál az 1890-91. tanévben 4 egész és 6 fél, esetleg 7 egész ösztöndíjjal és több saját költséges hely jó üresedésbe, melyre az alább jegyzett feltételek mellett ezennel pályázat nyitatik.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és a nagyméltósága földmívelésügyi m. kir. ministeriumhoz címzett folyamodványok f. é. szeptember hó 10-ig a ménesi m. kir. vinczeller iskola igazgatóságához és azokat a következő okmányokkal kell felszerelni:

1. 16 ik évet betöltött életkort igazoló okmány (keresztlevél).

2. Ép, egészséges, munkabíró testalkatok és védhimlővel való beojtást igazoló orvosi bizonyítvány.

3. Legalább 4 elemi osztály jó sikerrel való végzését igazoló iskolai bizonyítvány.

4. Szülői vagy gyámi beleegyezés és írásbeli nyilatkozat, hogy a felvett növendék a 3. évi tanfolyam alatt a szükséges ruházattal el leendő látva és a tanfolyam bevégezése előtt nem hagyja el.

Megjegyeztetik: hogy a teljes ellátást nyújtó ösztöndíj csak olyanoknak adatik, kik vagyontalanságukat hatósági szegénységi bizonyítvánnyal igazolják. Kik ezt nem tehetik azok fél ösztöndíjat nyernekként, hogy az évi ellátásért (t. i. élelmezés és mosásért) 75 frt azaz Hetvenöt forintot tartoznak az igazgatóság kezéhez 3 egyenlő részletben, három havonként előre befizetni. A saját költségesek hasonló részletekben évi 150 frtot fizetnek. — Lakást, fűtést, világítást a növendék díjtalanul nyer, valamint tandíjat sem fizet. — Ménes 1890. évi július hó 20-án. (P. H.) A m. kir. vinczellér iskola igazgatóságától.

25981. sz. 1890.

Filoxera irtószerekkel üzött szédelgések.

Valamennyi főszolgabirónak, Nagy-Becskerek város polgármesterének.

Már 1888. évi május 30-án 17465. sz. a. kelt körrendelettel felhívtam a czímet, hogy a szőlőbirtokosokat a különböző állítólagos filoxera irtószerekkel üzött szédelgésekre figyelmeztesse.

Tekintettel arra, hogy azoknak száma, kik ily szereket ajánlanak a hírlapi és egyéb uton hangzatos szavakkal hirdetnek „folytonosan szaporodik a n. mélt. földművelésügyi minster úr felhívása folytán az idézett körrendelet szigorú végrehajtására, illetőleg az abban foglaltatnak — a közönség tájékoztatása, s a jóhiszemű szőlőbirtokosoknak a rászedéstől leendő megóvása végett — minél kiterjedtebb módon való közzétételére a czímet újból oly megjegyzéssel figyelmeztetem, hogy a gyérítési eljárásra alkalmazott szénkénegen kívül, más alkalmas filoxera irtószert mindeddig nem létezik s mindaz, a ki azt állítja, hogy az általa feltalált szerrel az állami szakközégek által sikeres kísérletek tétettek, valószínűleg állít s a közönség félrevezetésére irányuló szédelgést követ el.

Megjegyzem végül, hogy azon körülmény, hogy az illetők az általuk feltalált filoxera irtószerekre esetleg szabadalmat nyertek, ezeknek sikeres alkalmazhatósága mellett mit sem bizonyít, mert szabadalmat bármely új találmányra bárki nyerhet: a szabadalom azonban csupán azt a jogot biztosítja az illetőknek, hogy a szabadalom tartama alatt azon találmány előállítására kizárólag a feltaláló van jogosítva, — arra nézve azonban, hogy ezen találmány arra a célra, melyre szánva van, sikerrel használható-e egyáltalában semmi biztosítékot nem nyújt, mert ezen kérdés a szabadalom megadása alkalmával elbírálás tárgyát nem képezi.

Kelt Nagy-Becskereken, 1890. évi augusztus hó 5-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

10340. szám 1890.

Antipyrin, Antifebrin és Phenacetin eladása tárgyában.

10373.-IX. sz. M. k. belügyminister. Körrendelet. — A legutóbb lefolyt

influenza alkalmával több ízben tapasztaltatott, hogy az Antipyrin, Antifebrin és Phenacetin, melyeknek két elsője a hivatalos gyógyszerkönyvben és az ahhoz szolgáló hivatalos gyógyszerárszabványban nincsenek \dagger -tel megjelölve s így orvosi rendelvény nélkül is szabad kézből kiszolgáltathatók, a Phenacetin pedig azokba fel sines véve s így szintén szabad kézből kiszolgáltatható, orvosi rendelvények és tekintet nélkül az egyének betegségére, korára és szervezetének minőségére kiszolgáltattva, sok esetben ártalmas, sőt veszélyes hatással voltak. — Nevezetesen az Antipyrin és Antifebrin szabad alkalmaztatásuk mellett, — különösen gyenge testalkatú és szivbajos egyéneknél hirtelen összeeséseket idéztek elő.

Tekintve tehát, hogy az Antipyrin és Antifebrin nem közömbös hatású szerek, melyek helytelenül vagy nagyobb adagban alkalmazva, kellemetlen, sőt veszélyes hatást is okozhatnak, ennek elhárítása céljából az orsz. közegészségi tanács meghaligatása után ezennel elrendelem, hogy ezen szerek, a hivatalos gyógyszerkönyvben \dagger -tel megjelölt gyógyszerek közé soroztatásának s így kiszolgáltatásuk a gyógyszerkönyv 1. pontja értelmében csakis gyakorlatra jogosított orvos rendelvényére legyen eszközölhető. — A Phenacetint illetőleg pedig, minthogy ezen szer is a differenshatású lázcsökkentő szerek közé tartozik, de eddig a gyógyszerkönyvbe felvéve nincsen, elrendelem, hogy az szintén csakis orvosi rendelvény alapján legyen kiszolgáltatható.

Ezekről, kapcsában az 1888. évben itt, 25000. és 70690. sz. alatt kiadott rendeleteknek az orvosokkal és gyógyszerészekkel való közlés végett a törvényhatóságot ezennel értesitem. — Budapest, 1890. márcz. 1. Gróf Teleki.

31210. szám 1890.

A temesvári I-ső takarékpénztár záloglevelei mint óvadékok és bánatpénzek.

A m. kir. pénzügyminister urnak f. évi július 17-én 46273. sz. a. kelt m. rendelete alapján értesitem, hogy a temesvári I. takarékpénztárnak 5 százalékos és $4\frac{1}{2}$ százalékos legkésőbb 38, illetve 40 év leforgása alatt ki sorsolás útján visszaváltandó 100, 500, 1000 és 5000 frtos záloglevelei további intézkedésig — a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékul és bánatpénzüll elfogadhatók.

Nagy-Becskerek, 1890. aug. 18.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

9682. szám 1890.

Építkezések ellenőrzése és felülvizsgálata.

M. kir. belügyminister. 12334. III. Körrendelet. — Több esetben tapasztaltatván, hogy az előforduló nagyobb szabású magas építkezések tervei nem a kellő módon és szakképzettséggel készítették el, úgy hogy azok a felülvizsgálat után hosszabb ideig tartó átdolgozásokat tették szükségessé, mi lényeges idővesztéssel járt; tapasztaltatván továbbá az is, hogy épen azért, mert a tervek hiányosak, az építkezésnél nehézségek és bonyadalmak állanak elő, melyeknek elhárítása legtöbb esetben sokkal nagyobb költségbe kerül, mint a mennyit a jó tervek elkészítésére felhívott, ahhoz értőnek díjazása okozhat; ezek folytán felhívom a vármegye közönségét, hogy jövőben ügyelettel legyen arra, miszerint minden nagyobb szabású új építkezésnél a tervek elkészítése esetről esetre a célra szerződöttetett magánépítész által eszközöltessék; s mint-hogy az ily építkezések ellenőrzése és felülvizsgálata alkalmából felmerülő költségekről, u. m. utiköltségekről, napi díjakról és építési pótdíjakról sok esetben gondoskodva nincsen, jövőre nézve arra is figyelmeztetem a vármegye közönségét, hogy a gondos előrelátás követelménye, miszerint ezen költségek mindenkor az építkezésre szolgáló alap terhére az építési költségvetésbe is felvehesse. Budapest, 1890. évi február hó 25-én A minster helyett Tibád s. k. államtitkár.

taltatván továbbá az is, hogy épen azért, mert a tervek hiányosak, az építkezésnél nehézségek és bonyadalmak állanak elő, melyeknek elhárítása legtöbb esetben sokkal nagyobb költségbe kerül, mint a mennyit a jó tervek elkészítésére felhívott, ahhoz értőnek díjazása okozhat; ezek folytán felhívom a vármegye közönségét, hogy jövőben ügyelettel legyen arra, miszerint minden nagyobb szabású új építkezésnél a tervek elkészítése esetről esetre a célra szerződöttetett magánépítész által eszközöltessék; s mint-hogy az ily építkezések ellenőrzése és felülvizsgálata alkalmából felmerülő költségekről, u. m. utiköltségekről, napi díjakról és építési pótdíjakról sok esetben gondoskodva nincsen, jövőre nézve arra is figyelmeztetem a vármegye közönségét, hogy a gondos előrelátás követelménye, miszerint ezen költségek mindenkor az építkezésre szolgáló alap terhére az építési költségvetésbe is felvehesse. Budapest, 1890. évi február hó 25-én A minster helyett Tibád s. k. államtitkár.

25834. sz. 1890.

Szénsavtartalmu italok eltartására szolgáló syphonfejek fémtartalma tárgyában.

Magyar királyi belügyminister. 37523.-VI 11. szám. Körrendelet. Az ólomnak és horgonynak a táp és élvezeti szerek, italok, valamint az emberi szervezettel összeköttetésbe jövő egyéb tárgyak körül való használata iránt mult évi június hó 6-án 34652. sz. a. kelt körrendeletben a többi közt meghatároztam, hogy szénsavtartalmu italok eltartására szolgáló syphonok előállítására, csak oly fémöntvények használata engedtetik meg, a melyek 100 súly részben legfeljebb 1 súlyrész ólmot tartalmaznak. Mint-hogy pedig többen az iránt fordultak hozzám hogy miután a syphonfejeknek a fenti rendelet szerinti azonnal és egyszerre végbeviendő átalakítása leküzdhetlen akadályokba ütköznek, a mennyiben az átalakításra hosszabb időre és jelentékeny töke befektetésre van szükség: engedtessek meg, hogy az átalakítás bizonyos határidő leteltéig elhalasztható legyen s addig a jelenlegi syphonfejeket használatban megtarthassák: ennél fogva a kereskedelemügyi magyar kir. minster ural létrejött megállapodáshoz képest ezennel megengedem, hogy a jelenleg használatban levő syphonfejek közül azok, a melyek az 1869. évi január hó 27-én 649. szám a. kibocsájtott belügyministeri szabályrendelet határozmányának megfelelőleg legfeljebb 10 százalék ólom tartalmu öntvényből vannak készítve, az 1891-ik év július hó 1-ig még használatban meghagyathassanak. — Ezen egy évi határidő alatt ugyanis a kisebb tökével bíró gyárosok is, helyes beosztás mellett syphon-készleteiket, részletekben, nagyobb megerőltetés nélkül is átalakíthatják. — Ezen most kitűzött határidő letelte után azonban csakis oly syphonfejek használata engedtetik meg, — melyek a mennyiben önöntvényből állítottak elő — 99% tiszta ónból és 1% ólomból vannak készítve. Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot hogy erről az illetőket, megfelelő kiterjedt módon kellőképen értesítse. Budapest, 1890. évi június hó 23-án a minster helyett: Lukács György s. k., államtitkár.